

6.05.25

Referat af Generalforsamling i Hellebæk-Aalsgaard Egnshistoriske Forening, Kulturhuset Bølgen, Jæmtlandsvej 1, Ålsgårde onsdag den 30. april 2025 kl. 19.00. I alt var der mødt ca. 50 medlemmer op.

1. Valg af dirigent.

Morten Steen Petersen blev valgt til dirigent. Han konstaterede, at Generalforsamlingen var varslet korrekt, og indeholdt de nødvendige punkter.

2. Formandens beretning for foreningen.

Formanden Henrik Sørensens beretning for 2024 er vedlagt som bilag 1. Desværre var der knas med fremvisningen af de færdiggjorte tegninger af det nye mølleprojekt, men enkelte af tegningerne er vedlagt formandens beretning.

Formanden sendte en speciel tak til Selskabet for Anes hus bevarelse, der har nedlagt sig selv og fået overført Anes hus til Egnshistorisk Forening. Denne transaktion er færdigbehandlet og godkendt i Naturstyrelsen. Det betød samtidig, at formuen fra Anes hus blev overført til Egnshistorisk Forening, men båndlagt til formål, der vedrører vedligeholdelse og pleje af Anes hus, i alt ca. 118 t.kr., heraf er de 8 t.kr. anvendt til landskabspleje omkring huset i 2024.

Formandens beretning gav anledning til et spørgsmål om Naturnationalparken og kulturarven. Morten Steen Petersen, der er foreningens repræsentant i Naturnationalparkens bestyrelse, fortalte, at der er indgået en politisk aftale mellem Slots- og Kulturstyrelsen og Naturstyrelsen som i detaljer regulerer hvilke typer af dyr, der må være i parken, samt at kreaturholdet skal foregå i den nuværende kohave. Det vil løbende blive monitoreret, at fortidsminderne ikke lider skade.

Formandens beretning skal ikke godkendes, men forsamlingen udtrykte tilfredshed med arbejdet ved spontane klapsalver.

3. Arkivlederens beretning fra arkivet.

Arkivlederen Lene Østergaards beretning er vedlagt som bilag 2.

Arkivlederens beretning skal ikke godkendes, men forsamlingen udtrykte tilfredshed med arbejdet ved spontane klapsalver.

4. Kassererens forelæggelse af årsregnskab for foreningen

Kassereren Gerda Brøgger fremlagde årsregnskabet. Hovedtallene var udsendt med indkaldelsen.

Indtægterne er faldet ca. 110 t.kr., fra 741 t.kr. til 632 t.kr. En del af faldet kan forklares ved, at kommunens tilskud er reduceret fra 224 t.kr. til 137 t.kr. Forpagters betaling er til gengæld øget fra 277 t.kr. i 2023 til 327 t.kr. i 2024 som følge af en markant stigning i omsætningen. Øvrige indtægter er faldet, og det kan blandt andet tilskrives, at lejligheden på 1. sal ikke er genudlejet. Bestyrelsen vurderer, at når det store ombygningsarbejde på Hammermøllens hjul og hammerværk går i gang vil der være behov for et projektkontor tæt på byggepladsen. Desuden mangler bestyrelsen også et møderum og arkivet har brug for mere plads.

Mens indtægtssiden er blevet mindre, er udgiftssiden vokset med ca. 140 t.kr., således at de samlede udgifter for foreningen er steget til 540 t.kr. Hovedparten af udgifterne (359 t.kr.) knytter sig til Hammermøllen, hvor især vedligeholdelsen er steget betydeligt (fra 50 t.kr. til 131 t.kr.) primært fordi fyr og varmesystem er blevet udskiftet i 2024.

Årets resultat blev et mindre overskud på 93 t.kr. mod sidste års overskud på 340 t.kr.

Foreningens egenkapital er øget fra 559 t.kr. til 652 t.kr. Der er hensatte forpligtelser for 110 t.kr. vedr. Anes hus. Balancen er på 832 t.kr.

Regnskabet skal ikke godkendes, men der blev svaret på enkelte spørgsmål, primært om udlejning af lejligheden på Hammermøllen. Formanden svarede, at vi selvfølgelig vil følge udviklingen i økonomien tæt, og løbende overveje om vi har råd til at holde lejligheden som projektkontor/møderum.

5. Fastlæggelse af kontingent 2025. Bestyrelsen foreslår uændret kontingent.

Forslaget blev vedtaget

6. Valg til bestyrelse, suppleanter og revisorer

På valg er:

Bestyrelsen:

1. Nils Hilbard (er villig til genvalg)
2. Morten Steen Petersen (er villig til genvalg)

HELLEBÆK-AALSGAARD
EGNEHISTORISKE FORENING

3. Henrik Sørensen (er villig til genvalg)

Alle blev genvalgt

Suppleanter:

1. Casper Schmidt (er villig til genvalg)

2. Janus Kyhl (er villig til genvalg)

Begge blev genvalgt

Revisorer:

1. Godkendte revisorer Beierholm (tidligere Døssing og Partnere
P/S)

Revisoren blev genvalgt

7. Indkomne forslag.

Der var ikke indkommet forslag.

8. Eventuelt.

Intet

Dirigenten takkede for god ro og orden under generalforsamlingen.

Efterfølgende holdt Niels Furu et spændende foredrag om salonkulturen i Danmark med fokus på Charlotte Schimmelmans, Frederikke Bruns og Kamma Rahbeks saloner.

Referent: Morten Steen Petersen

HELLEBÆK-AALSGAARD
EGNSHISTORISKE FORENING

Formandsberetning HAAEF 2024

Lidt om foreningen

1. Antal medlemmer pr. 31-12-2024: 304 medlemmer og året før var vi 307 medlemmer, altså har vi sagt farvel til 3 medlemmer, hvilket må siges at være en temmelig beskeden medlemsafgang.

Foreningens medlemsaktiviteter:

1. Sommermøde blev afholdt den 21. august, hvor kunsthistoriker Ida Lehrmann Madsen gav os et spændende foredrag om "Malernes Nordsjælland" hvor hun tog os på en vandring rundt i fodsporene på de kunstmalere, der har forevigt dele af Nordsjælland, herunder også Hellebæk.
2. Sommerturen blev afholdt den 5. oktober, og var en ret så usædvanlig bustur rundt i de omkringliggende skove og besøge vores unikke "akkumulerede damsystem", samt en række andre spændende fortidsminder under kyndig guiding af Naturstyrelsens Carsten Carstensen. Efter turen blev der serveret frokost på Hammermøllen.

Begge arrangementer var velbesøgte og gav positive tilbagemeldinger fra de deltagende.

3. Årbog for 2024 bliver uddelt lige om lidt. Det er i år bogen: Faderen, sønnen og tidsånden, skrevet af Niels Furu, en rigtig fin årbog, som jeg håber at I alle vil få stor glæde af at læse.

Så vil jeg berette lidt om bestyrelsen:

For så hvidt angår foreningens bestyrelse, som består af følgende medlemmer:

Morten Steen Petersen - Næstformand

Niels Furu - Bestyrelsesmedlem

Nils Hilbard – Sekretær

Gerda Brøgger - Kasserer

Lene Østergaard - Arkivleder

Neel Skouborg – Medlemsansvarlig

Casper Schmidt – Suppleant

Janus Kyhl – Suppleant

Bestyrelsen har i perioden fra 1. januar 2024 til 31. december 2024 afholdt 5 bestyrelsesmøder samt 2 fællesbestyrelsesmøder med bestyrelsen i foreningen Hammermøllens venner. Alle møder er foregået i god ro og orden, hvilket jeg da gerne lige vil benytte lejligheden til at takke begge bestyrelser for, herunder ikke mindst takke for det gode samarbejde vi har haft i året.

Der bringer mig til næste emne, nemlig:

Bestyrelsens arbejde i 2024 – hvad har vi så foretaget os det forgangne år?

1. Året 2024 startede noget brat op med at vores oliefyr på Hammermøllen brækkede ned på flere områder. Vi måtte således både skifte selve oliebrænderen og ikke mindst røgrøret fra kedlen. En lidt dårlig start på året, der da også kan aflæses i vores udgifter på netop Hammermøllen for året 2024, men fyret har dog kørt siden da.
2. Jeg nævnte på sidste generalforsamling, at vi i 2024, ville arbejde på et samarbejde med Selskabet til Anes Hus Bevarelse, hvilket udviklede sig til mere end et samarbejde, der betød, at Hellebæk Aalsgaard Egnshistoriske Forening efter aftale med selskabet til Anes Hus Bevarelse og Naturstyrelsen, nu helt har overtaget Anes Hus og dermed også den fremadrettede forpligtigelse i forhold til drift og vedligehold af huset. Sammen med huset fulgte også det fine inventar i Anes hus, og ikke mindst en sum opsparede midler som er øremærket til vedligeholdelsen af Anes hus fremadrettet. Bestyrelsen fandt det rigtigt at overtage ansvaret for Anes hus, idet der her er tale om en unik og meget velbevaret landarbejderbolig fra 17-hundredtallet. Det er tanken, at Anes Hus skal være åben for besøgende og forbigående på udvalgte tidspunkter i sommerhalvåret, hvilket vi arbejder på at planlægge nærmere i bestyrelsen pt.

Jeg vil gerne på vegne af egnshistorisk forening sige en stor tak til Selskabet til Anes Hus Bevarelse for siden slutningen af 1990-erne at have passet på og vedligeholdt og varetaget opgaven med at sikre Anes Hus for eftertiden.

3. Turbinehuset, undergår en fortsat renovering af facader. Der har været et ophold i arbejdet hen over vinteren pga. temperaturen. Da der arbejdes med kalkmaterialer, skal temperaturen således ligge på minimum plus 5 grader døgnet rundt. Men de gode folk omkring renoveringen er i gang igen, og vi håber og tror på, at arbejdet kan stå færdigt i sensommeren i år. Vi skal dog inden for kort tid vurdere tagets tilstand, og bliver måske nødsaget til at forholde os til dette allerede nu. En stor tak til de frivillige kræfter i dette store arbejde.

- 4 . I foråret 2024 blev foreningen opfordret til at indstille to personer til bestyrelsen i den nye naturnationalpark, hvilket vi således gjorde, og valget faldt på Morten Steen Petersen der således nu sidder i bestyrelsen i Naturnationalpark Hellebæk Skov og Teglstrup Hegn, og derved kan gøre foreningens stemme gældende i den forbindelse.
- 5 . Tidligt i 2024 besluttede bestyrelsen at takke ja til et tilbud fra vores medlem Thorben Hansen om, at han gerne ville opdatere foreningens hjemmeside, hvilket siden da er sket til stor glæde for alle. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke Thorben Hansen for hans arbejde med vores hjemmeside. Jeg håber at I alle har været inde og kigge på den. Hvis ikke, så gør det, den er rigtig fin.
- 6 . I april måned var Danmarks Radio på besøg og optog dramadokumentar på Hammermøllen – Slave af Danmark, hvor vores smed Jacob Caning og Peter Sandholt sammen med Albert Wengel, en elev fra Skorpeskolen vi havde sjanghaget, fungerede sammen med de professionelle skuespillere i Hammermøllen. DR's besøg på Hammermøllen skæppede med 12.000 kr. til foreningskassen samtidig med, at de lagde en god omsætning i cafeen til forplejning til det samlede DR optagehold. Alt i alt en god oplevelse, og jeg håber at flere af jer har set de få, men gode minutter, der kom ud af anstrengelserne. Tak til Albert Wengel, Peter Sandholt og Jacob Caning.

En særlig tak skal i den forbindelse gå til Jacob Caning for at have givet smedjen på Hammermøllen lidt liv og lyd igen. – Jeg spurgte en dag vores forpagter Anders Gøtje om larmen fra smedjen var for meget? – hvortil han svarede, overhoved ikke, tværtimod syntes han, at lyden af smedens hammer, der rammer metallet, var en meget relevant lyd på Hammermøllen – og jeg må give ham ret, det giver en særlig stemning når man bestiller sin kaffe samtidig med at man kan høre Jacobs hammer arbejde i smedjen. Så tak Jacob for at have givet liv i smedjen.

- 7 . Et seminar blev afholdt i Hellebæk den 4. maj 2024 – med deltagelse af repræsentanter fra Slots- og Kulturstyrelsen, Naturstyrelsen, Kongernes Nordsjælland, Gilleleje Museum og ikke mindst Morten Steen Petersen og undertegnede. Seminaret bød på en rundtur i terrænet, herunder var vi ude og besigtige det akkumulerede damsystem og havde en efterfølgende workshop, som handlede om at skabe en stærkere organisation omkring bevarelsen af Hellebæk som et vigtig kulturhistorisk industrisamfund inden for vand- og ildkraft, (altså våbenindustri). Flere gode emner blev debatteret på seminaret, herunder bla.

HELLEBÆK-AALSGAARD
EGNSHISTORISKE FORENING

ambitionen om at etablere en almennyttig fond, og visionen om opførelsen og etablering af et vand- og våbenteologisk besøgscenter her i Hellebæk.

Sidste punkt vedr. bestyrelsen arbejde i 2024, vil jeg gerne bruge lidt ekstra krudt på, idet det handler om at vi gerne vil give jer en status på mølleprojektet på Hammermøllen:

Som jeg fortalte jer sidst vi var samlet her til generalforsamling, så arbejdede arkitekt Finn Strabo på det tidspunkt på en meget minutøs opmåling af Hammermøllen, hvilket var det første vi skulle gøre i forhold til den rejse vi er på for at kunne komme op og køre med Hammermøllen igen. Det arbejde er færdigt, og det vil jeg selvfølgelig gerne vise jer.

I husker måske nok, at jeg på sidste generalforsamling viste jer en række malerier og en tegning der alle viser, at Hammermøllen i hvert fald i perioden fra 1832 til 1879 har haft en såkaldt ludebygning på gavlen til at beskytte møllehjulene mod solens nedbrydende stråler.

- Tegning af kunstneren Søren Henrik Petersen der levede i perioden fra 1788-1860. Tegningen er udateret, men er jo så under alle omstændigheder udført før kunstnerens død i 1860.
- A.F Vollmers maleri af Hammermøllen fra 1832.
- C.F. Aagaards maleri af Hammermøllen fra 1867
- C.F. Aagaards maleri af Hammermøllen fra 1879 (12 år senere)

- Det er fortsat tanken, at vi med det færdige projekt- og tegningsmateriale og vores gode argumenter og beviser, skal mødes med Slots- og Kulturstyrelsen om muligheden for at affrede den eksisterende konstruktion, og få lov til at opføre det nye, som vi mener er mere korrekt.

- Når det så ellers forhåbentligt er lykkedes for os, så skal vi for alvor se om vi kan få en form for samarbejdsaftale med Naturstyrelsen om levering og retten til at bruge søvandet.

- Og derefter skal vi i gang med at ansøge fonde om penge – mange penge.

Nogle af de tegninger jeg godt ville have vist på Generalforsamlingen er samlet efterfølgende. Teknikken drillede som bekendt, men kig på dem og få en idé om hvordan Hammermøllen forhåbentlig kommer til at se ud efter renovering.

HELLEBÆK-AALSGAARD
EGNSHISTORISKE FORENING

Bestyrelsens arbejdsplan for 2025.

1. Fortsætte arbejdet med møllehjulene og hammerværket, frem til at vi er klar til at søge fonde på baggrund af et gennemarbejdet og velfunderet projektmateriale hvor aftaler om affredning og vandforsyning er på plads.
2. Færdiggøre Turbinehuset.
3. Pinsefest 2025.
4. Udstilling om Louise Thomsen.
5. Haven på Hammermøllen.
6. Akustik inde i Hammermøllen.
7. Hellebæk fylder 450 år i 2026, samtidig med at Helsingør i 2026 kan fejre sit 600 års jubilæum som købstad. Bestyrelsen arbejder på at markere Hellebæks 450 års eksistens.
8. Der vil i år blive opført egnhistorisk teater på Hammermøllen i perioden fra 4-16 august, og der vil også igen i år blive afholdt Nordsjæl den 6. september.

Så vil jeg gerne sige tak for ordet, jeg har ikke mere at berette, og vil hermed give ordet tilbage til dirigenten.

Henrik Sørensen

Formand for Hellebæk Aalsgaard Egnshistoriske Forening.

Tegn.nr.: ARK-H7-9

RESTAURERING AF MØLLEVÆRK

Bygherre: Hammermøllen
Emne: Bøssesmagergade 21, 3150 Hellebæk
Tegn: 3D-SKITSE

Dato: 16-05-2025
Mål:
Rev dato: -

Tegn.nr.: ARK-H7-8

RESTAURERING AF MØLLEVÆRK

Bygherre: Hamtermøllen
 Emne: Bøssemagergade 21, 3150 Hellebæk
 Tegn: 3D - VÆRKSTED

Dato: 16-05-2025
 Mål:
 Rev dato: -

Arkitekt MAA Finn Strabo · Hellebakken 4 · 3150 Hellebæk · 49709024

www.strabo.dk

C.F Aagaard maleri Hamtermøllen 1867

Tegn.nr. ARK-H2-2-b

RESTAURERING AF MØLLEVÆRK

Bygherre: Hamtermøllen
Emne: Bøssemagergade 21, 3150 Hellebæk
Tegn: FACADE MOD SYD

Dato: 16-05-2025
Mål: 1 : 50
Rev dato: -

Arkitekt MAA Finn Strabo · Hellebakken 4 · 3150 Hellebæk · 49709024

www.strabo.dk

HELLEBÆK-AALSGAARD
EGNSHISTORISKE FORENING

Beretning fra Arkivet for Hellebæk- Aalsgaard Egnshistoriske forening i 2024

Arkiv gruppen består af Ralf Nielsen, Flemming Holm, Peter Uldum og nyt medlem, Erik Meiling, som meldte sig da vi søgte efter nye deltagere blandt vores medlemmer. Erik er datamatiker og vant til at arbejde systematisk, hvilket jo er en vigtig arkivfunktion.

Åbningstiden er hver torsdag fra 13.30- 16 på Hammermøllens 1 etage. Dog ikke på helligdage og i juli måned.

Vi har i det forgangne år modtaget 30 henvendelser som har afledt en del korrespondance på mail og 8 personlige henvendelser.

Det er både private personer som spørger om slægtninge og bestemte bygninger, dels for at vide hvor deres slægtninge boede og hvad de levede af, og mulige eksisterende beretninger og billeder. Iblandt kan der også komme henvendelser som søger dokumentation for en ejendoms historiske status. I år har der været flere forespørgsler fra forskere og museer og andre institutioner som har interesse i vores lokalhistorie.

For eksempel fik vi fra Australien forespørgsel fra forskere om Jørn Utzon og hans arkitektur.

Vi fik også en henvendelse fra Louisianas kunstmuseum vedr. den Ghanesiske kunstner El Anatsui, som lavede et stort kunstværk på Hammermøllen i 1996 som en del af "Images of Africa". Kunstværket blev udstillet på Louisianas store "Havet" udstilling for nylig. El Anatsui relaterede sit kunstværk til Hammermøllens historie og slavehandlen, som også udgik fra hans hjemland. Arkivet bidrog med information fra 1996 om hans arbejde i Hellebæk og på Hammermøllen. Siden sendte vi et stort interview med El Anatsui, publiceret af Louisianas medlemsblad, til foreningens medlemmer.

Arkivet har også hjulpet kunsthistoriker Ida Lehrman Madsen med informationer om Nordkystens kunstnere fra Guldalderetiden, og vi håber vi evt. kan etablere et samarbejde med hende om vores kunsthistorie, evt. i form af en årbog el. lignende.

Vi fik også henvendelse fra en forsker om Ålsgård Badehotel under besættelsen, om hvilke soldater der var indkvarteret der. Det viste sig, at det ikke var tyske soldater som oprindeligt antaget.

Arkivet har i år anskaffet 3 nye, moderne computere, hvilket har gjort arbejdet væsentligt nemmere.

HELLEBÆK-AALSGAARD
EGNSHISTORISKE FORENING

HELLEBÆK-AALSGAARD
EGNSHISTORISKE FORENING

Registrering af genstande og Arkivalier

Udover at besvare henvendelser, beskæftiger arkivfolkene sig med at samle og registrere arkivalier, som vi primært får som gaver og donationer.

Arkivets øvrige bidrag

Arkivet bidrager med at lave udstillinger, og ikke mindst har arkivet spillet en rolle i det forgangne år med at finde dokumentation for møllens historiske udformning. Arkivet bidrager også med udarbejdelsen af årbøger, udsendelse af beretninger til medlemmerne.